

Deddf Rhyddid Gwybodaeth 2000

Dogfen ddiffinio i Gyrff a Noddir gan Lywodraeth Cymru ac awdurdodau cyhoeddus eraill

Mae'r canllawiau hyn wedi'u hysgrifennu i'w defnyddio gan Gyrff a Noddir gan Lywodraeth Cymru. Maen nhw'n rhoi enghreifftiau o'r mathau o wybodaeth y mae'r ICO yn disgwyl ichi eu darparu er mwyn cyflawni'ch ymrwymadau o dan y cynllun cyhoeddi enghreifftiol. Gallai'r canllawiau hyn fod yn berthnasol hefyd i awdurdodau cyhoeddus eraill sydd heb ddogfen ddiffinio benodol i'w sector nhw.

Mae'r ICO yn disgwyl ichi drefnu bod yr wybodaeth yn y ddogfen ddiffinio hon ar gael oni bai:

- nad yw'r wybodaeth gennych;
- bod yr wybodaeth wedi'i hesemptio o dan un o esemptiadau Deddf Rhyddid Gwybodaeth 2000 (Deddf 2000) neu un o eithriadau Rheoliadau Gwybodaeth Amgylcheddol 2004 (EIR), neu y gwaherddir ei rhyddhau o dan statud arall (ee Rheoliad Cyffredinol y DU ar Ddiogelu Data);
- bod yr wybodaeth ar gael yn rhwydd ac yn gyhoeddus oddi ar wefan allanol. Efallai bod yr wybodaeth honno wedi'i darparu gennych chi neu ar eich rhan. Rhaid ichi ddarparu dolen uniongyrchol i'r wybodaeth honno;
- bod yr wybodaeth wedi'i harchifo, yn hen neu fel arall yn anhygyrch; neu
- y byddai paratoi'r deunydd i'w ryddhau fel rhan o'r drefn yn anymarferol neu'n ddwys o ran adnoddau.

Os yw'r wybodaeth yn cael ei dal gan awdurdod cyhoeddus arall, dylech roi manylion ynghylch ble i'w chael.

Nid yw'r canllawiau wedi'u bwriadu i roi rhestr gynhwysfawr na diffiniol o bopeth a ddylai gael ei gynnwys mewn cynllun cyhoeddi. Mae'r ymrwymiad cyfreithiol yn ymwneud â'r cynllun cyhoeddi enghreifftiol, a dylech geisio darparu cymaint o wybodaeth â phosibl fel rhan o'r drefn, gan gynnwys yr holl wybodaeth sy'n ofynnol yn ôl y statudau.

Cyhoeddi setiau data i gael eu hailddefnyddio

Yn rhinwedd eich swydd fel awdurdod cyhoeddus, mae'n rhaid ichi gyhoeddi o dan eich cynllun cyhoeddi unrhyw set ddata sydd gennych ac y gofynnwyd amdani, ynghyd ag unrhyw fersiynau wedi'u diweddarau, oni bai eich bod yn fodlon nad yw'n briodol gwneud hynny. Cyn belled ag y bo'n rhesymol ymarferol, rhaid ichi ei chyhoeddi ar ffurf electronig sy'n gallu cael ei hailddefnyddio.

Os yw'r set ddata neu unrhyw ran ohoni yn waith hawlfraint perthnasol ac os chi yw'r unig berchennog, mae'n rhaid ichi drefnu ei bod ar gael i'w hailddefnyddio o dan delerau trwydded benodol. Nid yw setiau data y mae'r hawlfraint neu'r hawliau cronfa ddata ynddyn nhw yn perthyn i'r Goron yn weithiau hawlfraint perthnasol.

Mae [Cod Ymarfer Adran 45 2018](#) yn argymhell y dylai awdurdodau cyhoeddus drefnu bod setiau data ar gael i'w hailddefnyddio o dan y [Drwydded Llywodraeth Agored](#).

Mae'r term "dataset" wedi'i ddiffinio yn adran 11(5) o Ddeddf 2000. Mae'r termau "relevant copyright work" a "specified licence" wedi'u diffinio yn adran 19(8) o Ddeddf 2000. Mae'r ICO wedi cyhoeddi canllawiau ar [setiau data \(adrannau 11, 19 a 45\)](#). Mae'r canllawiau hynny'n esbonio ystyr "not appropriate" a "capable of re-use".

Cynllun cyhoeddi enghreifftiol

Mae'r tabl isod yn nodi'r wybodaeth benodol y mae'r ICO yn disgwyl ichi ei chyhoeddi o dan bob un o'r saith dosbarth gwybodaeth a nodir yn y [cynllun cyhoeddi enghreifftiol](#).

Dosbarth 1 – Pwy ydyn ni a beth wnawn ni

Gwybodaeth am y sefydliad, ei strwythurau, ei leoliadau a'i gysylltiadau

Dylai'r wybodaeth yn y dosbarth hwn fod yn wybodaeth gyfredol yn unig.

- **Rolau a chyfrifoldebau**

Darparwch wybodaeth amlinellol a manwl am eich rolau a'ch cyfrifoldebau, ac am rolau a chyfrifoldebau pobl sy'n gweithio i chi ar lefel uwch.

- **Strwythur y sefydliad**

Esboniad o'ch strwythur mewnol sy'n cyfeirio at eich swyddogaethau, a sut mae'r strwythur yn cyd-berthyn i'ch rolau a'ch cyfrifoldebau.

- **Gwybodaeth am y ddeddfwriaeth sy'n berthnasol i'ch swyddogaethau**

Esboniad o sail eich gweithgareddau yn y ddeddfwriaeth.

- **Rhestrau o'r sefydliadau rydych chi'n gweithio mewn partneriaeth â nhw, a gwybodaeth amdanyn nhw**

Mae angen i'r wybodaeth fod yn ddigon i nodi'r berthynas rhwng y cyrff hyn a chithau yn unig. Cynhwyswch enw'r corff sy'n eich noddi.

- **Cyfarfodydd y Prif Weithredwr neu Aelodau'r Bwrdd â Gweinidogion a sefydliadau allanol (gan gynnwys cyfarfodydd â pherchnogion, golygyddion ac uwch weithredwyr papurau newydd a chyfryngau eraill)**

- **Uwch weithredwyr ac aelodau'r bwrdd rheoli**

Enwau, cyfrifoldebau a manylion bywgraffyddol y rhai sy'n gwneud penderfyniadau strategol a gweithredol ynghylch darparu'ch gwasanaethau

- **Lleoliadau a manylion cysylltu**

Rhowch eich cyfeiriadau post ac ebost. Os oes modd, rhowch enwau'r cysylltiadau gan gynnwys rhifau ffôn a chyfeiriadau ebost.

- **Data ar y bwloch cyflog rhwng y rhyweddau**

Darllenwch ganllawiau'r Llywodraeth ar adroddiadau ar y bwloch cyflog rhwng y rhyweddau i weld pa wybodaeth y mae angen ichi ei chyhoeddi. Cyhoeddwch y data hwn yn flynyddol os yw nifer eich staff yn 250 neu fwy.

Dosbarth 2 - Faint rydyn ni'n ei wario a sut

Gwybodaeth ariannol ynghylch yr incwm a'r gwariant a ragwelir a'r incwm a'r gwariant gwirioneddol, caffael, contractau ac archwiliadau ariannol

Trefnwch fod gwybodaeth ariannol ar gael am y flwyddyn ariannol bresennol a'r ddwy flaenorol o leiaf.

- **Datganiadau ariannol, cyllidebau ac adroddiadau ar amrywiannau**

Manylion gwariant dros £25,000 (misol).

Manylion contractau a thendrau sy'n werth dros £10,000

Manylion gwariant o fwy na £500 ar gardiau caffael y llywodraeth.

Gwybodaeth ariannol sy'n ddigon manwl i ganiatáu i'r cyhoedd weld ble mae arian yn cael ei wario, ble rydych chi yn bwriadu ei wario neu wedi bod yn bwriadu ei wario, a'r gwahaniaeth rhwng y ddau. Dylai gwybodaeth ariannol gael ei chyhoeddi o leiaf bob blwyddyn a, lle bo hynny'n ymarferol, dylech ddarparu adroddiadau ariannol bob hanner blwyddyn neu bob chwarter hefyd. Dylid cynnwys cyllidebau refeniw a chyllidebau ar gyfer gwariant cyfalaf.

- **Rhaglen gyfalaf**

Dylid trefnu bod gwybodaeth ar gael am gynlluniau mawr ar gyfer gwariant cyfalaf gan gynnwys unrhyw gontractau menter cyllid preifat a chontractau partneriaeth cyhoeddus-preifat.

- **Adolygiadau gwariant**
- **Adroddiadau archwilwyr ariannol**
- **Lwfansau a threuliau uwch staff ac aelodau'r bwrdd**

Manylion y lwfansau a'r treuliau y gellir eu hawlio neu eu hysgwyddo gan gynnwys cyfanswm y lwfansau a'r treuliau a delir i aelodau unigol o'r uwch staff drwy gyfeirio at gategoriâu. Dylid llunio'r categorïau hyn yn unol â'ch polisiau, eich arferion a'ch gweithdrefnau a hynny o dan benawdau fel teithio, cynhaliadau a llety.

- **Cyflogau a strwythurau graddio**

Gallwch ddarparu hyn fel rhan o'ch strwythur sefydliadol. Cynhwyswch fanylion cyflogau'r staff uwch mewn bandiau o

£5,000 o leiaf. Yn achos pob swydd arall, nodwch lefelau'r tâl yn ôl ystod y cyflog

- **Gweithdrefnau caffael**

Manylion y gweithdrefnau a ddefnyddir i gaffael nwyddau a gwasanaethau a'r contractau sydd ar gael ar hyn o bryd ar gyfer tendro cyhoeddus.

- **Datganiadau ariannol ar gyfer prosiectau a digwyddiadau**

Pan geir prosiectau a all gael eu hadnabod, cynhwyswch o leiaf yr adroddiadau ariannol hynny sy'n dangos y gwariant gwirioneddol o'i gymharu â chyllidebau gwreiddiol y prosiect. Mwyaf i gyd y bo'r prosiect, mwyaf i gyd o fanylion a ddylai fod ar gael. Yn yr un modd, pan roddir cyhoeddusrwydd i ddigwyddiadau a drefnir, trefnwch fod y gost ar gael drwy'r cynllun cyhoeddi.

- **Rheoliadau ariannol mewnol**

- **Perfformiad talu'n brydlon**

Os yw'n gymwys i chi, cyhoeddwch ddata'n flynyddol ar eich perfformiad talu'n brydlon, yn unol â Pholisi Talu Prydlon llywodraeth y Deyrnas Unedig.

Dosbarth 3 - Beth yw'n blaenoriaethau a sut rydyn ni'n dod ymlaen

Strategaethau a chynlluniau, dangosyddion perfformiad, archwiliadau, arolygiadau ac adolygiadau

Byddem yn disgwyl i'r wybodaeth yn y dosbarth hwn fod ar gael ar gyfer y flwyddyn bresennol a'r tair blaenorol o leiaf.

Isod ceir rhestr o'r math o wybodaeth y byddem yn disgwyl iddo fod ar gael gennych yn rhwydd i'w gyhoeddi. Fel arfer, dylid cynnwys unrhyw adroddiadau eraill neu wybodaeth arall wedi'i chofnodi sy'n dangos eich perfformiad arfaethedig neu wirioneddol.

- **Cynlluniau strategol**
- **Cynllun busnes blynyddol**
- **Adroddiad blynyddol**
- **Adolygiadau mewnol ac allanol ar berfformiad**
- **Adroddiadau i Lywodraeth Cymru a/neu'r Senedd**

- **Adroddiadau ar arolygiadau pan fyddwch yn dod o dan arolygiad ffurfiol**
- **Asesiadau o'r effaith ar ddiogelu data (ar ffurf lawn neu grynodeb) neu unrhyw asesiad effaith arall (ee Asesiadau o'r Effaith ar Iechyd a Diogelwch, Asesiadau o'r Effaith ar Gydraddoldeb), fel y bo'n briodol ac yn berthnasol**
- **Safonau gwasanaeth**
- **Ystadegau a gynhyrchir yn unol â'ch gofynion chi**
- **Cytundebau gwasanaeth cyhoeddus**

- **Llesiant**

Cyhoeddwch eich amcanion llesiant, datganiad am eich amcanion llesiant ac adroddiad blynyddol ar y cynnydd a wnaed o ran cyflawni'r amcanion hynny, fel sy'n ofynnol o dan Ddeddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015.

Dosbarth 4 – Sut rydyn ni'n gwneud penderfyniadau

Prosesau penderfynu a chofnodi penderfyniadau

Byddem yn disgwyl i'r wybodaeth yn y dosbarth hwn fod ar gael ar gyfer y flwyddyn bresennol a'r tair blaenorol o leiaf.

- **Cynigion a phenderfyniadau polisi mawr**

Gwybodaeth y mae modd trefnu ei bod ar gael i'r cyhoedd heb niweidio cysylltiadau rhyngwladol neu heb niweidio datblygiadau polisi mewnol.

- **Gwybodaeth gefndir ynglŷn â chynigion a phenderfyniadau polisi mawr**

Bydd hyn yn cynnwys ffeithiau, a dadansoddiadau o ffeithiau, sy'n berthnasol ac yn bwysig o ran fframio cynigion a phenderfyniadau polisi mawr.

- **Ymgynghoriadau cyhoeddus**

Darparwch fanylion ymarferion ymgynghori gyda mynediad i'r papurau ymgynghori, neu wybodaeth am ble i gael y papurau. Cynhwyswch ganlyniadau ymarferion ymgynghori.

- **Cofnodion cyfarfodydd lefel uwch**

Cofnodion y bwrdd rheoli a chofnodion cyfarfodydd tebyg lle gwneir penderfyniadau ynghylch darparu gwasanaethau i fod ar gael yn rhwydd i'r cyhoedd. Peidiwch â chynnwys deunydd y bernir ei bod yn briodol ei esemptio rhag cael ei ddatgelu.

- **Adroddiadau a phapurau a ddarperir i'w hystyried mewn cyfarfodydd ar lefel uwch**

Gwybodaeth a gyflwynir i'r rhai mewn cyfarfodydd sy'n gwneud penderfyniadau gweithredol. Peidiwch â chynnwys deunydd y bernir ei bod yn briodol ei esemptio rhag cael ei ddatgelu.

- **Canllawiau ar gyfathrebu mewnol a meini prawf a ddefnyddir ar gyfer gwneud penderfyniadau, hynny yw systemau'r broses a'r personél allweddol**

Pan fyddai mynediad at gyfarwyddiadau, llawlyfrau a chanllawiau mewnol ar ymdrin â busnes eich sefydliad yn helpu'r cyhoedd i ddeall sut mae penderfyniadau'n cael eu gwneud, dylai'r rhain fod ar gael yn rhwydd. Ni fyddem yn disgwyl i wybodaeth a allai niweidio'ch gweithrediadau gael ei datgelu.

Dosbarth 5 - Ein polisiau a'n gweithdrefnau

Y protocolau, y polisiau a'r gweithdrefnau ysgrifenedig cyfredol ar gyfer cyflwyno gwasanaethau a gwireddu cyfrifoldebau

Byddem yn disgwyl i'r wybodaeth yn y dosbarth hwn fod yn wybodaeth gyfredol yn unig. Os oes rheswm penodol dros ddarparu gwybodaeth nad yw'n dal yn gyfredol, dylid cynnwys honno hefyd.

- **Polisiau a gweithdrefnau ar gynnal busnes yr adran**

Codau ymarfer, memoranda cyd-ddealltwriaeth, rheolau sefydlog ar gyfer gweithdrefnau, canllawiau mewnol ynghylch rhannu cyfrifoldebau rhwng pwyllgorau ac awdurdod dirprwyedig, polisiau ar gyfathrebu.

- **Polisiau a gweithdrefnau ar ddarparu gwasanaethau**

Dylid cynnwys polisiau a gweithdrefnau ar ymdrin â cheisiadau am wybodaeth. Cynhwyswch fanylion am sut rydych chi'n cydymffurfio â gofynion Deddf yr Iaith Gymraeg 1993 a/neu Fesur y Gymraeg (Cymru) 2011.

- **Polisiau a gweithdrefnau ar recriwtio a chyflogi staff**

Dylid cynnwys codau ymarfer, memoranda cyd-ddealltwriaeth a'r tebyg. Pan fo polisiau recriwtio yn gofyn bod swyddi gwag yn cael eu hysbysebu, mae'n siŵr y bydd manylion y swyddi gwag presennol ar gael yn rhwydd.

Bydd nifer o bolisiau, er enghraifft cydraddoldeb ac amrywiaeth, iechyd a diogelwch, yn ymwneud â darparu gwasanaethau a chyflogi staff.

- **Gwasanaeth i gwsmeriaid**

Safonau ar gyfer darparu gwasanaethau i'ch cwsmeriaid, gan gynnwys y weithdrefn gwyno. Bydd gweithdrefnau cwyno yn cynnwys y gweithdrefnau sy'n ymdrin â cheisiadau am wybodaeth a gweithredu'r cynllun cyhoeddi.

- **Polisiau rheoli cofnodion a data personol**

Cynhwyswch wybodaeth am bolisiau diogelwch, cadw, dinistrio ac archifo cofnodion, a pholisiau diogelu data (gan gynnwys rhannu data a defnyddio CCTV).

- **Cynlluniau ffeiliau (lefel uchel, ar gyfer systemau rheoli cofnodion cyfredol)**

- **Cyfundrefnau a pholisiau codi tâl**

Darparwch fanylion unrhyw gyfundrefnau statudol ar gyfer codi tâl. Dylai polisiau codi tâl gynnwys taliadau a godir am wybodaeth rydych chi'n ei chyhoeddi fel rhan o'r drefn. Dylent nodi'n glir pa gostau rydych chi'n eu hadennill, ar ba sail rydych chi'n gwneud hynny, a sut rydych chi'n eu cyfrifo.

Os ydych yn codi ffi am drwyddedu ailddefnyddio setiau data, nodwch yn eich arweiniad i wybodaeth sut rydych chi'n cyfrifo hyn ac a ydych chi'n codi'r tâl o dan y Rheoliadau Ffioedd Ailddefnyddio ynteu o dan ddeddfwriaeth arall. Chewch chi ddim codi ffi ailddefnyddio os ydych yn trefnu bod y setiau data ar gael i'w haildefnyddio o dan y Drwydded Llywodraeth Agored.

Dosbarth 6 – Rhestrau a chofrestrau

Gwybodaeth mewn rhestrau a chofrestrau sy'n cael eu cadw ar hyn o bryd yn unig sydd i fod yn y dosbarth hwn.

- **Cofrestrau cyhoeddus a chofrestrau a gedwir fel cofnodion cyhoeddus**

Pan fo'n ofynnol ichi gadw cofrestr a threfnu bod yr wybodaeth ynddi ar gael i'r cyhoedd ei harchwilio, derbynnir o dan y rhan fwyaf o amgylchiadau y bydd y darpariaethau presennol ynglŷn â mynediad yn ddigonol. Er hynny, byddem yn disgwyl ichi roi cyhoeddusrwydd i ba gofrestrau cyhoeddus sydd gennych, a sut y trefnir bod yr wybodaeth ynddyn nhw ar gael i'r cyhoedd. Pan fo cofrestrau'n cynnwys gwybodaeth bersonol, rhaid ichi sicrhau eich bod yn ystyried yr egwyddorion diogelu data.

- **Cofrestrau asedau a chofrestr asedau gwybodaeth**

Does dim angen ichi gyhoeddi'r holl fanylion o'r holl gofrestrau asedau. Er hynny, cyhoeddwch leoliad tir cyhoeddus ac asedau sy'n adeiladau a gwybodaeth am y nodweddion allweddol sydd fel arfer yn cael ei chofnodi ar gofrestr asedau ynghyd â rhywfaint o wybodaeth arall o gofrestrau asedau cyfalaf. Pan ydych chi wedi paratoi cofrestr asedau gwybodaeth at ddibenion Rheoliadau Ailddefnyddio Gwybodaeth y Sector Cyhoeddus 2015, cyhoeddwch ei chynnwys.

- **CCTV**

Manylion lleoliadau unrhyw gamerâu gwylidwriaeth CCTV agored sy'n cael eu gweithredu gennych chi neu ar eich rhan. Chi ddylai benderfynu ar lefel y manylion sy'n briodol. Gellid gwneud hyn fesul adeilad neu yn ôl lleoliadau daearyddol mwy cyffredinol e.e. codau post neu godau post rhannol, gan ddibynnu ar y materion diogelwch a godir.

- **Cofnodion datgeliadau**

Os ydych yn cynhyrchu cofnod datgeliadau sy'n nodi'r wybodaeth a ddarperir mewn ymateb i geisiadau rhyddid gwybodaeth a cheisiadau'r EIR, trefnwch ei fod ar gael. Argymhellir cadw cofnodion datgeliadau fel arfer da.

- **Cofrestr rhoddion a lletygarwch a ddarperir i aelodau'r Bwrdd ac uwch staff**

Manylion rhoddion a roddir neu a dderbynnir; lletygarwch a chan ba sefydliad; teithio (gan gynnwys dros y môr, yn fanwl onid yw'n briodol barnu ei fod yn deithio nad yw'n arferol).

- **Unrhyw gofrestr o fuddiannau a gedwir yn yr adran neu restrau eraill sy'n ofynnol o dan y gyfraith**

Dosbarth 7 - Y gwasanaethau rydyn ni'n eu cynnig

Gwybodaeth am y gwasanaethau rydyn ni'n eu darparu ar hyn o bryd, gan gynnwys taflenni, canllawiau a newyddlenni a gynhyrchir

Yn gyffredinol, mae hwn yn estyniad ar ran o'r dosbarth cyntaf o wybodaeth. Er bod y dosbarth cyntaf yn darparu gwybodaeth am eich rolau a'ch cyfrifoldebau, mae'r dosbarth hwn yn cynnwys manylion am y gwasanaethau a ddarperir gennych o ganlyniad i'r rheiny, yn rhyngwladol, yn genedlaethol ac yn lleol.

Er enghraifft, bydd o fudd i'r cyhoedd gael mynediad parod at bopeth o wybodaeth am y gwasanaethau a ddarperir gennych i'r llywodraeth i'r wybodaeth sydd ar gael wrth gownter cyhoeddus. Y man cychwyn fel arfer fyddai rhestr neu restrau o'r gwasanaethau sy'n dod o fewn cyfrifoldeb eich sefydliad chi, yn gysylltiedig â manylion y gwasanaethau hyn.

- **Cyfrifoldebau rheoleiddio**
- **Gwasanaethau i awdurdodau cyhoeddus**
- **Gwasanaethau i ddiwydiant**
- **Gwasanaethau i sefydliadau eraill**
- **Gwasanaethau i aelodau'r cyhoedd**
- **Gwasanaethau y mae gennych chi hawl i adennill ffi ar eu cyfer ynghyd â'r ffioedd hynny**
- **Taflenni, llyfrynnau a newyddlenni**
- **Cyngor a chanllawiau**
- **Hysbysiadau i'r cyfryngau**